

Fricz Tamás: A Jobbik metamorfózisa

2015 május 06. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A Jobbik vezetése a 2014-es parlamenti választási kampány kezdetén határozta el, hogy szakít a radikális, esetenként szél?jobboldali arculattal, s egy mérsékeltebb nemzeti politikára tér át.

Vona Gábor pedig 2015. április 13-án a parlamentben jelentette be, hogy a párt rasszizmussal, antiszemitizmussal,

cigányellenességgel való vádolása a továbbiakban nem ér célba, illetve hogy aki a széls?jobboldali eszmék miatt akar a Jobbikhoz csatlakozni, az rossz helyen kopogtat. Az igazi kérdés ezek után: kivitelezhet?-e a Jobbik e nagy kísérlete, a metamorfózis? Sikerülhet-e a radikális politikától való eltávolodás és egy mérsékelt, néppárti irányvonalra való áttérés? S ha sikerül is, ki fogja ezt elhinni nekik? Erre keressük a választ h?vös és tárgyilagos megközelítésben.

Egy biztos: a közvélemény általában nagyon nehezen változtatja meg egy politikusról vagy pártról kialakult, rögzült képét. Ismerjük az idevágó közhelyet: „kutyából nem lesz szalonna.” Ez a közvélemény természete: az embereknek szükségük van stabil fogódzókra a politikai élet szerepl?inek megítélésében, s ha ezeket megtalálták, akkor er?sen ragaszkodnak hozzájuk, mert ha túl s?r?n kényszerülnek arra, hogy véleményüket, ítéletüket megváltoztassák, akkor kicsúszik a talaj a lábuk alól. A mindennapi embernek a nehezen áttekinthet?, kaotikus világban szüksége van olyan sztereotípiák, ítéleti sablonok támogatására, amelyek rendet vágnak „a dolgok s?r?jében”.

Márpedig a Jobbiknak ezzel szembe kell néznie: a párt radikális-széls?jobbos politikai szervezetként jelent meg a nyilvánosság el?tt, ezzel robbant be a politikai életbe, ezt a bélyeget tehát magukon hordozzák. Ennek megváltoztatása sziszifuszi munka. Már csak azért is, mert a pártban és a párt körül még ma is ott vannak azok a politikusok és mozgalmak, akik és amelyek kifejezetten a Jobbik radikális és széls?séges vonulatát képviselik. Vajon lehetséges-e ezekt?l „vezényszóra” megszabadulni? Demokráciához demokraták, mérsékelt néppárthoz mérsékelt, néppárti stílusú politikusok kellenek.

Másfel?l az is nagyon fontos kérdés, hogy a politikai ellenfelek – akár jobbról, akár balról – hogyan állnak ehhez a változáshoz: akarják-e, hogy a Jobbik kikerüljön a széls?jobboldaliság kalodájából, vagy éppenséggel az az érdekük, hogy még sokáig ebben maradjon? A válasz egyértelm?: láthatóan sem a baloldali ellenlábasoknak, sem a Fidesz–KDNP-nek nem érdeke, hogy a Jobbik hiteles néppárti fordulatot hajtson végre. Az MSZP, a DK, az Együtt és a PM számára a Jobbik rivális ellenzéki párt, így számukra kész katasztrófa lenne, ha szalonképessé válna a szélesebb választóközönség szemében, ne adj’ isten kormányzati alternatívává avanzsálna. Ugyanakkor jól látszik, hogy a kormányzó koalíció pártjai sem segítik a Jobbik átalakulását, mérsékl?dését. Annál is kevésbé, mert a párt Tapolcán valóban átlépett egy lélektani határt: innent?l kezdve elvileg nem elképzelhetetlen, hogy más egyéni kerületekben is jobbikos jelöltet válasszanak meg a szavazók.

A Fidesz–KDNP – érthet? módon – nem kíván magának a jobboldalon is egy riválist, ezért a Jobbikkal kapcsolatos retorikája sok tekintetben hasonlatos a baloldalról érkez? kritikákhoz. Persze más kérdés az, milyenek lesznek a politikai er?viszonyok mondjuk 2017 ?szén. Ha a Jobbik további er?södése következne be, akkor a Fidesz–KDNP-nek szembe kellene néznie a politikai matematika kényszerével: azzal a kínzó kérdéssel, hogy ha nem lenne meg az abszolút többsége, akkor milyen konstellációban ?rizhetné meg kormányzati hatalmát. Mindazonáltal egy párt átalakulása korántsem elképzelhetetlen, annak ellenére sem, hogy a magyar közvélemény különösen nehezen fogad el min?ségi átalakulásokat. Gondoljunk csak a Fideszre, amelyet a közvélemény liberális pártként ismert meg, s évekbe telt, amíg a fiatal demokratáknak sikerült magukat jobboldali, konzervatív pártként elfogadtatniuk.

El?nyös volt viszont számukra az a tény, hogy az 1994-ben elbukott jobboldali pártok nemhogy akadályt gördítettek volna az átalakulásuk elé, hanem egyenesen támogatták, hiszen a saját túlélésükr?l volt szó. De egy másik nagy metamorfózis is lezajlott az elmúlt huszonöt évben: az SZDSZ 1992–1993-ra, tehát igen rövid id? alatt b?sz antikommunista pártból a posztkommunista pártot támogató, majd azzal 1994-ben koalícióra lép? formáció lett. Ezt a rapid és megmagyarázhatatlan váltást viszont soha nem dolgozta fel igazán sem a politikai élet, sem a közvélemény: 1998-ra az SZDSZ kis párttá zsugorodott, mára pedig felszámolódott.

Vajon vannak-e példák arra, hogy egy radikális jobboldali párt mérsékelt néppárttá avanzsáljon? Hazai példa nincs, viszont sok tekintetben a Jobbikhoz hasonló átalakítási folyamatot kezdett el a francia Nemzeti Front elnök asszonya, Marine Le Pen, aki a nacionalista és sok tekintetben rasszista pártból kormányzóképes, hiteles, szalonképes politikai er?t kíván létrehozni. Árnyékként nehezedik rá azonban édesapja, Jean-Marie Le Pen politikai öröksége, amelyt?l keserves munka lesz megszabadulnia. Marine Le Pen a végs?kig elszánt ebben, s vállalta a legnehezebbet, az apjával való konfrontációt is. A Nemzeti Frontnak emelkedik a népszer?sége, de csak a következ? évek döntik el, sikerül-e a „mérsékl?dés” nagy terve. Politikai ellenfeleik mindent megtesznek azért, hogy a párt bennragadjon a széls?jobboldali kalodában, a közvélemény viszont rugalmasabbnak és nyitottabbnak látszik a változással kapcsolatban.

Visszatérve a Jobbikhoz, jómagam éppen ez utóbbira hívnám fel a figyelmet: a magyar szavazópolgárok jelent?s részének az antiszemitizmus, rasszizmus, cigányellenesség és euroszkepticizmus kérdései valójában indifferensek. A f?város mint az országon belüli sajátos „városállam” persze érzékenyebben reagál ezekre a min?sítésekre, a vidéki Magyarország azonban els?sorban nem a széls?jobboldaliság-mérsékeltség kategóriáiban ítéli meg a Jobbikot, hanem sokkal inkább közvetlen és gyakorlati tapasztalatok alapján, miként azt Tapolca és Rig Lajos esete is bizonyította. Ebb?l viszont az következik – s ez fontos üzenet a kormánypártok számára –, hogy a Jobbik legy?zésében csak kisebb szerepük lehet az ideológiai min?sítgetéseknek. Sokkal inkább meghatározó ebb?l a szempontból a jó kormányzás: a Fidesz–KDNP a kormányzati munka eredményességével, a döntések életszagúságával, illetve az újra visszanyert alázattal, emberközeliséggel és szerethet?séggel tehet a legtöbbet azért, hogy a Jobbik ne váljon kormányzati alternatívává. Mellesleg az is segítheti a kormánykoalíciót, hogy a nyugati közvélemény igencsak megrémült a Jobbik látható er?södését?l, s mintegy „jobb híján”, de újra elkezdett közeledni az Orbán-kormányhoz. Ez esélyt ad a Nyugattal való viszony legalábbis részleges rendezésére.

Mindezen túl azonban meg kell jegyeznem: egy párt átalakulása a demokratikus értékek mércéjével mérve lehet jó és rossz irányú. Ha a Jobbik ténylegesen lenyesegetné vadhajtásait, az jó irányú változás lenne, ahogy a franciáknak is jó, ha a Nemzeti Front szalonképessé kíván válni. Vagyis nem feltétlenül célravezet? magatartás, ha er?nek erejével bent tartjuk a széls?jobboldal kalodájában a pártot, s nem engedjük, hogy kijöjjön onnan. Vajon melyik a jobb: ha van egy Európában megvetett parlamenti párt Magyarországon, vagy ha nincs? Azt persze, hogy a Jobbik változása mennyire hiteles, hogy vajon nem csak a felszínt érinti-e, a következ? évek döntik el.

Fricz Tamás - mno.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Tisztelt olvasók!
Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen:

https://twitter.com/syracuse73. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló